

Baštinjene pasmine koza RH - Kultura male ekonomije ekstenzivnog uzgoja i potrošnje proizvoda u svrhu očuvanja biološke raznolikosti

Poljoprivredna savjetodavna služba

mr. sc. Ana Grgas, rukovoditelj Odsjeka za male životinje

dipl. ing.agr. Ivanka Bervida, poljoprivredna savjetnica

5
2004

Istarska koza

- uzgojno područje, Istra

Areal hrvatske šarene koze

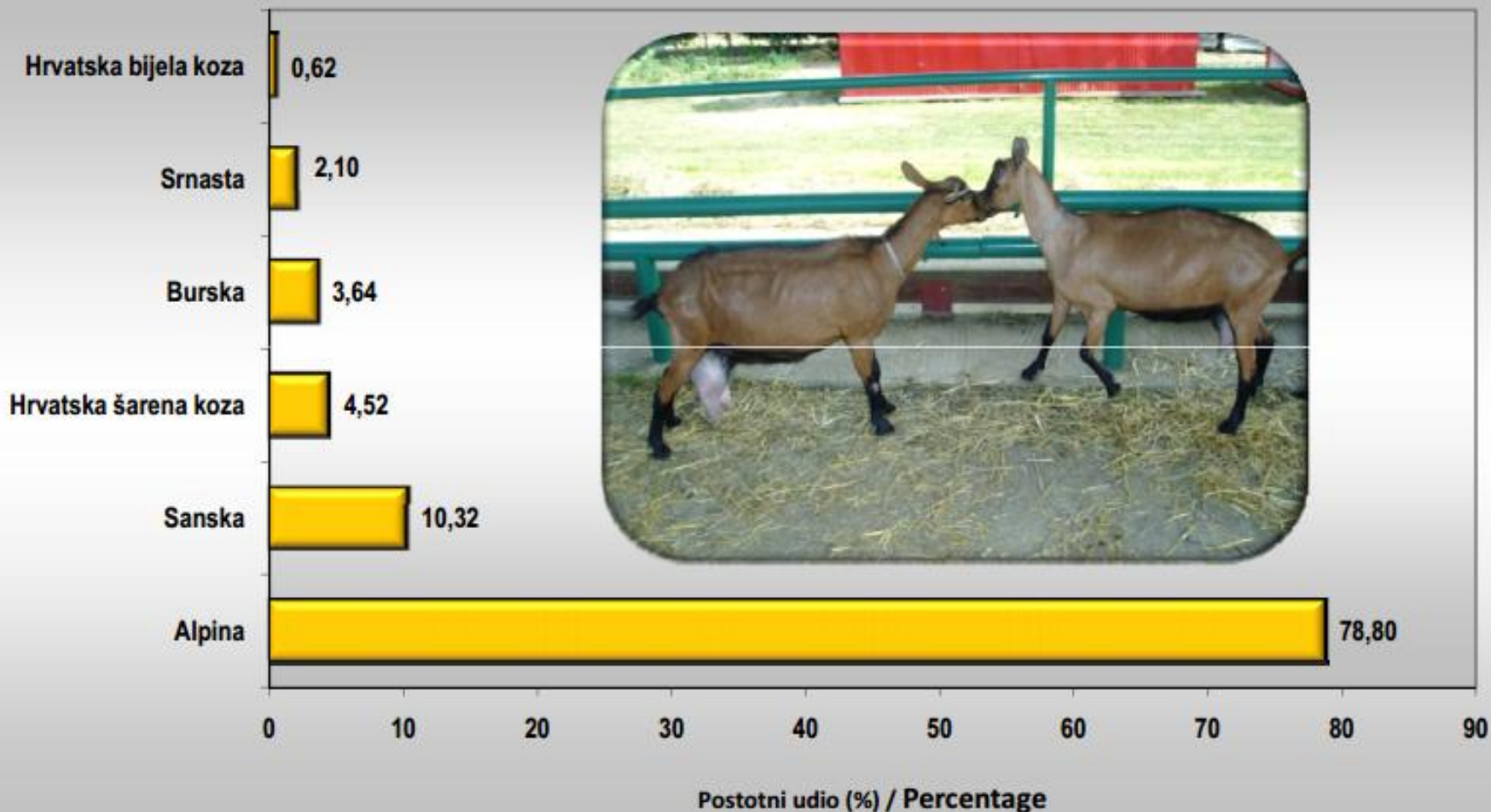
- Zadarska
- Šibensko - kninska
- Splitsko – dalmatinska
- Dubrovačko – neretvanska

Broj evidentiranih koza u priobalnim županijama

ŽUPANIJA	Broj uzgajivača	Broj grla (koza)	% od ukupnog broja
Splitsko-dalmatinska	207	8.501	17,15
Istarska	41	1.115	2,25
Ličko-senjska	57	1.557	3,14
Primorsko-goranska	23	929	1,87
Šibensko-kninska	144	4.694	9,47
Dubrovačko - neretvanska	43	1.283	2,59
Zadarska	227	12.098	24,41
UKUPNO	742	30.177	60,88

Postotni udio pojedinih pasmina u uzgojno valjanoj populaciji koza 2010. god

- Razvidna dominantna uloga pasmine alpina
- Od uzgojno valjanih u Istri su zastupljene:
 - alpina ----- 147 grla,
 - njem. šarena plemenita 145 grla
 - burska ----- 80 grla
- Najmanji broj je u županijama sa najvećom zastupljenosti koza u RH (Zadarska, Šibensko – kninska, Splitsko – dalmatinska)
-

Ukupan broj
evidentiranih grla
koza u RH 2010. god.

☐ 49.565

Broj uzgajivača

☐ 1.326

Ukupan broj uzgojno
valjanih grla koza u
RH:

☐ 2010. god. 11.286

☐ 2011. god. 9.560

Broj uzgajivača:

☐ 2010. god. 196

☐ 2011. god. 154

- 22.77% uzgojno valjanih u RH
- Istra 36% uzgojno valjanih

Pasminski sastav uzgojno valjanih koza

2009.

2011.

• Alpina	6.875	7.590
• Sanska	1.087	799
• Nj. šarena pl.	281	145
• Burska	447	430
• Hr. Šarena	695	521
• Hr. Bijela	75	75

- Gotovo idealne prirodne mogućnosti za razvoj ekološke poljoprivrede u Hrvatskoj su krška područja.
- Zauzimaju oko 50% kopnenog dijela teritorija Hrvatske i omogućuju tradicionalan način pašarenja
- Protežu se u sedam županija: Istarskoj; Primorsko-goranskoj; Ličko-senjskoj; Zadarskoj; Šibensko-kninskoj; Splitsko-dalmatinskoj, i Dubrovačko-neretvanskoj.
- Većina poljoprivrednog zemljišta su pašnjaci
- Kozarstvo u ovim područjima ima najbolje preduvjete i može dati značajan doprinos gospodarskog razvoja tih područja.

Tradicionalni način pašarenja

Pašnjaci ilirske vlasulje i sitine primorskog i oštrog sita

Pašnjaci primorskog bilog vriska

Pašnjaci ljekovite kadulje

šume hrasta i graba

Očuvana priroda i biljna raznovrsnost područja za brst i ispašu koza

- Ovakva područja su temelj opstanka baštinjenih pasmina
- One su tisućljećima gospodarski temelj mnogih zajednica
- Vremena industrijalizacije, novih tehnologija, promjena u ljudskoj kulturi, uzrokovala su razdoblja prevlasti pojedinih pasmina, zatim razdoblja njihova nestajanja, širenja i prevlasti novih

Prirodni resursi

- krški pašnjaci
- livade

- 50 000 koza
- koje se iskorištavaju
 - mlijeko
 - meso
 - stajski gnoj
 - koža

Kozama u potragu za tartufima

Zaštita ruralnih područja

- Koze su životinje brsta pa tek onda paše, stoga se koriste u svrhu kontrole rasta štetne vegetacije, eliminacije grmlja i nastanak požara
- kvalitativna obnova pašnjaka
- Očuvanje, održavanje i obnova biološke raznovrsnosti uz zaštitu okoliša, zdravlje ljudi, životinja i bilja te dobrobit životinja

Starosna dob uzgajivača

Potrebno je učiniti:

- Razvoj proizvodnje prepoznatljivih, izvornih, tradicionalnih proizvoda putem:
 - edukacije proizvođača (stručni tečajevi, radionice)
 - Proizvodnju bazirati na ekološkoj poljoprivredi
 - Odrediti uvjete za preradu proizvoda na OPG-a prema zakonskoj regulativi – prostor, oprema, skladištenje
 - Zaštititi proizvodnju prepoznatljivih autohtonih proizvoda
 - Marketinška obrada, identitet proizvoda/ Brend
 - iskoristiti turistički potencijal priobalja
 - otvoriti turističke ceste

Izvršiti registraciju objekata na OPG - a koja se bave preradom jer,

- preradom vlastitog proizvoda povećava se dohodak na gospodarstvu kroz dodatno zapošljavanje.
- potiče se ekstenzivni način proizvodnje u malim serijama na tradicionalan način
- Potražnja za specifičnim, tradicionalnim proizvodima koji se bitno razlikuju od industrijskih po izgledu, teksturi, okusu mirisu

Namirnice proizvedene na OPG-u mogu se stavljati u promet na sljedeći način:

- - prodajom na vlastitom OPG-u
- - u vlastitoj turističkoj ponudi u sklopu ugostiteljskog objekta
- - u vlastitoj ili zajedničkoj trgovini (više proizvođača) izvan OPG-a, na određenoj lokaciji koja je odobrena kod nadležnog tijela

Promocija putem izložbi
s degustacijom i
prodajom

Lokalnih
Regionalnih
Državnih

Tata, tata, nan se utelila!
Ma ni se utelila, dite moje,
ujarila se
Ne, ne, tata, ne, utelila se je,

aš naša , koliko i jena
krava valja.
Da!?

Da, da, , na vezu stoji,
fameju nan na nogah drži.
Dva, tri kozlića na lito nan zgoji,
da nan mlika,
a ud mlika i sira.
Jedino nan za orati ne valja,
ma to ni krave danas ne tuka.

I zato naša
Koliko i jena krava valja

Dječji vrtić "Balončić" - Svetvinčenac

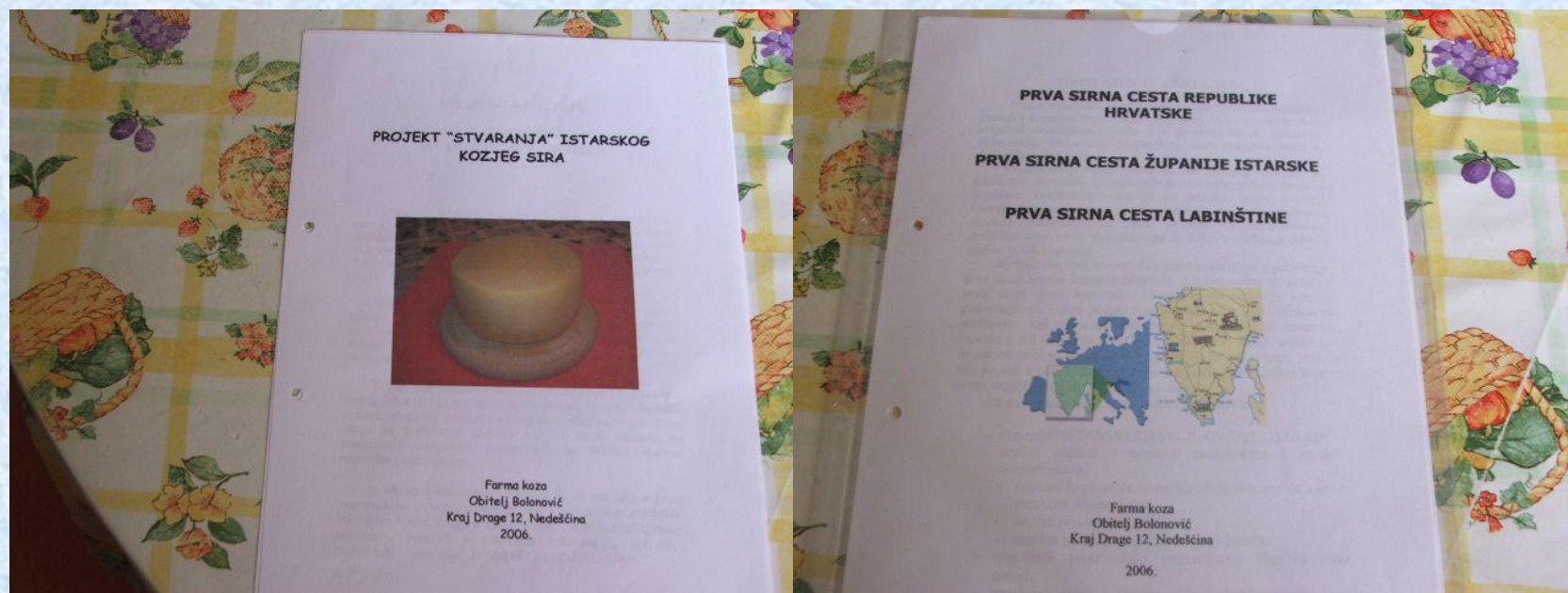
Najkoza

OPG Bolonović Nevio – Kraj drage

- 70koza
- 3 jarca
- Plan – izgradnja mini sirane u proljeće 2008. – elaborat – Doc.dr.sc.Samir Kalit

Projekt zaštite izvornosti istarskog sira kojega je cilj:

- Očuvanje od nestajanja
- Očuvanje okoliša i biološke raznolikosti
- Zaštita ruralnih područja
- Postizanje veće cijene na tržištu

Uzgajivači Istarske ovce uključeni u projekt zaštite izvornosti istarskog sira:

- **Oriano i Vesna Capolicchio**, Galižana 139
- **Vedran Macan**, Stancija Grgur 27
- **Marija Kolić**, Šajini 70
- **Milena i Zlatko Šetić**, Krmed 13
- **Marijan Kutić**, Bibići 13
- **Majda Bulić**, Jakačići 3
- **Anton Ribarić**, Jadreški 86
- **Marino Percan**, Krnica 36
- **Dina Peršić**, Krančići 18

OPG Oriano i Vesna Capolicchio

OPG Vedran Macan

OPG Marija Kolić

OPG Milena i Zlatko Šetić

OPG Marijan Kutić

OPG Majda Bulić

OPG Anton Ribarić

Umjesto zaključka

- Povezati savjetodavne službe, institute i sveučilišta sa poljoprivrednicima
- Motivirati lokalne poljoprivrednike za razvoj ekološki prihvatljivih zanata, proizvodnji i preradi hrane po tradicionalnim recepturama
- Prezentirati i promovirati važnost sljedivosti u proizvodnji izvornih proizvoda
- Razvijati suradnju među poljoprivrednicima (udruga - zadruga), te poljoprivrednicima i kupcima - prerađivačima
- Otvarati turističke ceste

HVALA NA POZORNOSTI

